

20.

Afløbet fra Ringkøbing Fjord.

Noter til Sammenkomsten med Folketingsudvalget den 16. April 1914.

(Th. Claudi Westh):

Maa jeg som indledende Bemærkning referere en Samtale, jeg ganske for nylig havde med en jydsk Folketingsmand — Gaardmand og altsaa praktisk Landmand — om denne Sag. Jeg vilde høre hans Mening om Landbrugets Interesse i Spørgsmaalet, men det var mig ganske umuligt at faa ham ind derpaa; derimod udtalte han sig straks ivrigt om Stedet og Formen for Afløbet fra Fjorden til Havet, altsaa om det, han ikke kan forstaa sig paa; han havde en ganske afgjort Mening om den Ting.

Dette er et Udtryk for, at denne Sag af Rigsdagen og af Befolkningen be-
tragtes som et Spørgsmaal om den rent tekniske Ordning af selve Udløbet til Havet,
som om dette var Maalet i denne Sag. Skal jeg gøre nogen Nytte, maa jeg have
slaaet fast, at Udløbets Ordning er et Middel til at skabe eller sikre visse Værdier.

Og disse Værdier henhører under Landbrug, Fiskeri og Handel, og det fore-
kommer mig, at særlig de to førstnævnte Erhvervs særlige og af de lokale Forhold
uhildede Sagkundskab forlængst burde have været skuddt i Forgrunden som den Sag-
kundskab, hvorpaa Udløbsforholdets Sagkundskab skulde bygge sine Planer. Men
dette er ikke sket; gentagende er denne Sagkundskabs Indlæg endog ganske lagt til
Side, og Bestræbelser fra min Side i Retning af at faa foretaget Undersøgelser af de
foreliggende Forhold har stadig mødt aktiv eller passiv Modstand fra forskellig Side,
Modstand, som jeg har ment at burde bøje mig for, fordi Hedeselskabet ikke har
maattet faa Skin af at stille sig partisk i denne Sag.

Hvide Sande Kommissionen rummede ganske vist Sagkundskab for de to Er-
hverv, men dens Opgave var og maatte være hurtigt at stille Forslag om Foranstalt-
ninger til at hindre skæbnesvangre Kalamiteter; den særlige Sagkundskab maatte da
indskrænke sig til at virke hen til, at disse Foranstaltninger ikke kom til at hindre
en senere hensigtsmæssig Ordning.

Jeg kan altsaa ikke møde med Beregninger af de landøkonomiske Værdier
paa Grundlag af detaljerede Undersøgelser af Areal, Jordbund og Højdeforhold,
hvilket havde været det rette.

Aarsagen til Utilfredsheden med de gamle Forhold var fra Landbrugets Side,
at store Arealer ikke kunde afvandes tilstrækkeligt; de blev sure. Mange forbandt
dog hermed Forestillinger om, at bedre Afvanding i Forbindelse med rigeligere Over-
svømmelser vilde fremkalde gode Marskenge, saaledes som man mente at have haft
dem i Fortiden.

Det har dog stedse set ud, som om Landbrugets Interesser i Syd og i Nord
var modstridende. Det har jeg aldrig kunnet se; i Syd som i Nord ligger store Are-
aler af fortrinlig Bonitet, der med Nutidens Viden og Erfaring kan give store Afgrø-
der, blot de befris for det staaende Vand og beskyttes mod utidige og for salte
Oversvømmelser.